

APS BIODIVERSITAT URBANA

APS "EL PERFUM DE LES EMOCIONS"

a l' Escola Salarich

Comissió Ciències i Medi Ambient

Escola Salarich

Seminari XESVIC. Curs 2018-19

ÍNDIX

1. SINOPSI DEL PROJECTE.
2. NECESSITATS SOCIAL, AMBIENTALS I EDUCATIVES.
3. DESCRIPCIÓ DEL SERVEI I LES SEVES TASQUES
4. VINCULACIÓ AMB EL CURRICULUM
5. PARTICIPACIÓ I PROTAGONISME DEL NENS/ES
6. TREBALL EN XARXA.
7. RECURSOS NECESSARIS I PRESSUPOST.
8. AVALUACIÓ

Sinopsi

L'Escola Joaquim Salarich impulsa des de la seva Comissió de Ciències i Medi Ambient la renovació i transformació d'un projecte ja existent sobre Plantes Aromàtiques que es duu a terme des de fa 4 anys dins de l'Àrea de Medi al Cicle Mitjà, més concretament a 4t de primària.

A partir de la formació rebuda durant la formació XESVIC d'aquest curs 2018/19 creiem important repensar el treball de les plantes aromàtiques que es realitza amb el projecte actual per poder-lo convertir amb un APS amb la incorporació d'una estació meteorològica.

El nostre objectiu és mantenir el treball científic de les herbes remeieres la tal hi com s'entén a la nostra escola: on el mètode científic hi té un pes molt important i, implementar-lo amb actuacions i activitats concretes que ens ajudin a treballar amb xarxa, estimular el servei a la comunitat i el benefici social d'una experiència en principi emmarcada dins de l'àmbit escolar.

Així doncs, pretenem el Curs 2019/20 iniciar un APS que rep el nom de EL PERFUM DE LES EMOCIONS . Es durà a terme a 4t de primària dins de l'àrea de Coneixement del Medi i donarà continuïtat al treball de les emocions que s'ha dut a terme el present curs amb els alumnes de 3r. No és en va, que aquest APS es centri amb aquest curs ja que la realitat del nostre centre tan social, econòmica i cultural és complexa i determina tan la diversitat com les necessitats individuals i col·lectives dels nostres infants.

Crear aquest APS al nostre centre a més d'un repte és una oportunitat per afavorir aprenentatges científics des d'una vessant més social. On impliqui el major nombre d'agents col·laboradors en benefici de la comunitat i dels propis alumnes. Ja que entenem l'aprenentatge com un treball en xarxa on tots podem aportar el nostre gra de sorra per a què sigui més significatiu, compromès i beneficiós per al nostre entorn.

Necessitats Socials, Ambientals i Educatives.

L'APS EL PERFUM DE LES EMOCIONS pretén respondre a les necessitats ambientals que podem detectar dins del pati i l'hort de la nostra escola. I què ens permet l'estudi científic a través de la observació directa, la investigació, l'anàlisi de dades i extreure'n conclusions.

En primer lloc, hem d'explicar que les plantes aromàtiques que tenim a la nostra escola es troben situades al pati d'Infantil i amb jardineres al pati de Primària. Ambdós patis, estan coberts de sorra, fet que determina la conservació d'aquest tipus de plantes.

Al pati de Primària les herbes remeieres estan ubicades en un lloc de pas, on els alumnes sovint no els hi donen un tracte idoni, s'emplen de sorra i reben l'impacte directe del fred a l'hivern i la calor a l'estiu. Això fa que s'hagin d'acabar renovant i/o replantant cada any.

És per aquest fet que creiem que hem de **repensar la ubicació** de les plantes aromàtiques al pati de Primària tenint present la seva morfologia, característiques i usos; Idear un **sistema de conservació** que ens permeti protegir-les de l'excés de sorra i de les inclemències meteorològiques pròpies del nostre clima; **prendre consciència**, per part d'alumnes i mestres, de la necessitat de tenir cura dels éssers vius presents al nostre pati.

El nostre **hort escolar** pretén fomentar el cultiu ecològic. És per aquest motiu que entenem la necessitat d'aportar al nostre hort escolar repel·lents naturals per a les plagues.

Volem incrementar la població d'insectes a l'entorn del nostre **Hotel**, per poder millorar les investigacions científiques i els registres que es duen a terme a 6è. Per a què siguin sent més enriquidores i variades, en un espai real i pròxim, com és el pati de l'escola investigarem quines herbes remeieres podem plantar al voltant de l'Hotel d'insectes que ens ajudin a incrementar la biodiversitat d'insectes i la seva població.

Hem detectat la importància de **crear un Banc de Llavors** a la nostra escola que ens permeti plantar espècies autòctones i pròpies del nostre clima a l'hort i jardí de la nostra escola; replantar o substituir les ja existents. La idea és crear aquest banc de llavors per estudiar-les científicament; recollir-les (al menjador escolar, al pati, donacions de les famílies de l'escola i a l'hort), registrar-les, etiquetar-les i comptabilitzar-les i emmagatzemar-les adequadament, compartir-les amb altres escoles que també disposin d'hort escolar o espais d'experimentació i treballar amb el suport del Banc de Llavors autòctones de Roda de Ter per a què ens orientin i ajudin amb aquesta tasca d'emmagatzemament, selecció, registre i intercanvi.

Veiem necessari incorporar al projecte una estació meteorològica que contribueixi a l'estudi del clima i com aquest afecta el nostre ecosistema. El treball en xarxa amb l'Associació d'astronomia d'Osona farà possible que els alumnes coneguin dades, les interpretin i sàpiguen treure conclusions relacionades amb el medi i el clima.

En segon lloc, pretenem atendre la realitat social pròpia de la nostra escola i emocional de cada un dels nostres alumnes amb la creació de l'APS **EL PERFUM DE LES EMOCIONS**.

Per una banda, pretenem descobrir els **usos medicinals** que ens aporten les herbes remeieres tan beneficioses per tenir cura del nostre cos tan físicament com emocionalment. Creiem imprescindible dotar d'eines als nostres alumnes que els ajudin crear un bon clima d'aula tan a nivell individual com grupal. Les plantes aromàtiques ens poden ajudar en aquesta tasca per això investigarem quines herbes ens poden aportar un us medicinal relaxant/ calmant per poder crear **saquets d'olors** amb tintures naturals que ens ajudin a relaxar-nos en moments puntuals i poder crear un racó a cada aula de la nostra escola que ena porti una eina per reconduir les nostres pròpies emocions.

El coneixement de les propietats, espècies autòctones i els seus usos medicinals i culinaris de les plantes aromàtiques sempre han format part de la saviesa popular. S'han transmès de generació en generació a través de la cultura popular pròpia de cada regió. És per aquest motiu que el nostre APS vol

fomentar **l'aprenentatge Intergeneracional** a través de l'aportació dels coneixements dels nostres avis/es de l'escola sobre les plantes aromàtiques i que els puguin transmetre als seus nets. Pretenem establir un vincle entre ambdues generacions que ens aportin beneficis socials i educatius tan als avis com als nens de l'escola.

Actualment la nostra gent gran molts cops viu sola i es detecten graus preocupants d'aïllament i de manca de relació. Les seves experiències vitals i la seva saviesa són un recurs d'un valor incalculable per als nostres infants i que de manera recíproca els nens i nenes poden aportar als nostres avis/es una millora del seu entorn vital.

Pretenem amb aquest treball intergeneracional, els nois i noies adquireixen coneixements i treballin valors com el respecte a la gent gran, la cooperació, la solidaritat i l'ajuda mútua. I ajudar als avis, que també conformen una part important de la nostra comunitat educativa, puguin sentir que allò que saben és rellevant per a algú i això els faci sentir útils, a més puguin treballar la memòria i la psicomotricitat. Farem una **sortida de reconeixement** de plantes aromàtiques en el nostre entorn més proper de l'escola: Tram apadrinat del riu Gurri i el camí cap a Malla. Avis i nets, podran identificar, explicar, observar, recollir mostres de les herbes remeieres més properes al nostre entorn i un cop a l'aula **crear un herbari conjunt** de les espècies recollides. I emplenar una fitxa amb dades curioses, usos, i observació científica. També ens agradaria poder crear **ambientadors naturals** (mikados) per a les aules amb l'ajuda dels avis/es a través de la tècnica d'extracció **d'olis essencials**.

I per finalitzar, la nostra escola rep el suport **l'Ampa i les mares d'enllaç**, dos agrupacions molt actives dins de l'escola Salarich que realitzen al llarg del curs activitats per ajudar-nos a recollir fons econòmic en benefici dels nostres infants, Creiem que podem aportar a la organització d'aquestes activitats la creació de saquets d'olors, olis essencials i espelmes... productes que podem fer de manera natural amb les nostres plantes aromàtiques i que ens ajudaran amb la seva venda recollir diners per a l'escola.

Descripció del Servei i de les seves tasques.

AGENTS/ SERVEI	TASQUES	TEMPORALITZACIÓ
ALUMNES I MESTRES IMPLICATS DE 4t	<p>Determinem quina necessitat social i ambiental volem atendre.</p> <p>Determinem quin podria ser el servei a fer a l'abast de les nostres possibilitats i capacitats.</p> <p>Planifiquem i organitzem el projecte.</p> <p>Organitzem el treball que durem a terme. Calendari de treball.</p> <p>Coordinació del Treball en Xarxa.</p> <p>Execució del projecte.</p>	Curs 2019/20
BANC DE LLAVORS DE RODA DE TER	<p>Reunions Treball amb Xarxa.</p> <p>Visita al Banc de Llavors de Roda.</p> <p>Visita expert a l'escola Salarich.</p>	Curs 2019/20
ALTRES ESCOLES DEL MUNICIPI	<p>Contacte amb altres escoles a través de la comissió de Medi Ambient i posar a disposició el nostre banc de llavors.</p>	Curs 2019/20
AMPA I MARES D'ENLLAÇ	<p>Col·laboració amb el APS amb la confecció i venda d'articles (Saquets olors, espelmes, ambientadors...)</p>	Curs 2019/20
AVIS I ÀVIES DE 4t	<p>Reunions de Treball en Xarxa.</p> <p>Sortida a l'entorn de l'Escola.</p> <p>Sessions de Treball a l'aula.</p>	Curs 2019/20
<p>CLOENDA: Difusió del projecte. Convertim el projecte amb notícia donant veu a tots els agents implicats a la web de l'escola, Radio Salarich i entitat del barri vinculada amb la gent gran.</p>		

Vinculació amb el Currículum

El projecte **APS EI PERFUM DE LES EMOCIONS**, s'emmarca dins de l'Àrea de Coneixement del Medi Social i Natural del Currículum actual d'Educació Primària. Dins de la Dimensió del Món actual, competència 1 i 4; Dimensió Ciutadania, Competència 12.

Tenint present té un pes molt important l'Àmbit d'Educació en Valors. Emfatitzant el treball de la Dimensió Interpersonal i Dimensió Social, competència 6 i 8. Sense deixar de banda i tenint molt present el treball de les Competències Transversals.

ÀREA DEL CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I NATURAL	
Dimensió del món actual	
Competència 1. Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes	El disseny de la cerca. Els instruments d'observació i de mesura. L'anàlisi de resultats. L'elaboració de conclusions, síntesis. La comunicació dels resultats: oral, escrita, gràfica... La formulació d'hipòtesis. La recollida de dades: rigor i fiabilitat.. Les preguntes científiques
Competència 4. Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten.	El patrimoni natural La gestió ambiental- Ecosistemes Els éssers vius: classificació, funcions i adaptació al medi
Dimensió Ciutadania	
Competència 12. Participar en la vida col·lectiva a partir de valors democràtics, per millorar la convivència i per afavorir un entorn més just i solidari.	La participació ciutadana i iniciativa emprenedora. Els mecanismes d'organització social i participació democràtica: debats, treball cooperatiu...

ÀREA D'EDUCACIÓ EN VALORS

Dimensió Interpersonal

Competència 6. Adoptar hàbits d'aprenentatge cooperatiu que promoguin el compromís personal i les actituds de convivència.	Treball cooperatiu: fixació dels objectius comuns, autoregulació de la conducta, establiment de rols... Conductes assertives, empàtiques, responsables i coresponsables.
---	---

Dimensió Social

Competència 8. Mostrar actituds de servei i de compromís social, especialment davant de les situacions d'injustícia.	Relació amb l'entorn: implicacions socials i naturals de la pròpia conducta. Col·laboració en bones pràctiques relacionades amb el medi ambient i el consum responsable.
---	---

ÀMBIT APRENDRE A APRENDRE

Dimensió Aprenentatge en grup

Competència 5. Utilitzar la interacció i les tècniques d'aprenentatge en grup.	Habilitats emocionals: posar-se en el lloc de l'altre, respecte, etc. Habilitats socials i comunicatives: saber escoltar, buscar consens, fer propostes, fer un retorn, etc. Tècniques de treball en grup i d'aprenentatge entre iguals: planificació, repartiment de rols, seguiment del procés, interacció, suma dialogada d'aportacions, etc
---	---

ÀMBIT D'AUTONOMIA, INICIATIVA PERSONAL I EMPRENEDORIA.

Dimensió presa de decisions

Competència 4. Implicar-se activament en la presa de decisions col·lectives.		
---	--	--

Dimensió Creació i realització de projectes individuals i col·lectius.

Competència 6. Implicar-se activament en la realització de projectes col·lectius.		
--	--	--

Participació i protagonisme dels nens/es

Els alumnes aprenen fent, detecten una o més necessitats al seu entorn proper amb les que connecten i es sensibilitzen. Proposen mesures per poder millorar-les i intenten resoldre-la. No es limiten a sensibilitzar-se, sinó que passen a l'acció i es comprometen a millorar alguna situació desenvolupant un projecte solidari del que es sentin protagonistes.

Però no ho fan sols, d'una manera aïllada dins de la nostra aula, al pati o dins dels murs de la nostra escola sinó amb l'ajut d'agents externs, experts amb el tema:. Amb entitats que ja existeixen i/ o persones aïllades que poden fer un grup de treball per fomentar la relació, el vincle i el aprenentatge cooperatiu.

Cal reclamar a l'alumnat en aquest tipus de projecte el compromís real de realitzar el servei. S'han d'anar valorant constantment l'autonomia i les execucions de l'alumnat amb la finalitat de vetllar l'assoliment . Ja que l'aplicació del APS permet als alumnes integrar el servei a la comunitat amb l'aprenentatge escolar.

Treball en Xarxa

L'APS EL PERFUM DE LES EMOCIONS, proposa i requereix un Treball en Xarxa coordinat entre alumnes, mestres, equip directiu, AMPA i Mares d'enllaç, avis i avies de l'escola, altres escoles del municipi i el Banc de Llavors autòctones de Roda de Ter. S'hauran de preveure la creació d'espais de trobada, d'intercanvis i d'aprenentatge (organització), coordinats entre els diferents agents per posar en comú pràctiques, activitats i estratègies.

Creiem important ressaltar que les aliances són necessàries per treballar per un benefici comú i per a què l'impacte que pretenem que tingui el projecte sigui recíproc. Cal posar èmfasi amb valors com la coresponsabilitat, la

confiança, la cooperació i la interacció, la construcció i la gestió col·lectiva del coneixement.

El Treball en Xarxa afavoreix als alumnes l'aprenentatge significatiu, millora la motivació i promou el desenvolupament personal i social. Per al professorat permet treballar la convivència a l'aula i el centre, promou la relació entre escola i comunitat i, treballa el currículum des de les necessitats i interessos de l'alumnat. Per a les entitats socials fa que s'impliquin i assessorin als centres educatius i per a la comunitat, millora les condicions de vida de les persones, reforça el sentiment de pertinença i estimulen la seva participació.

El Treball en Xarxa... *“permet entendre l'educació com a tasca comunitària, en la qual s'impliquen professionals amb diferents funcions per atendre la diversitat i garantir col·lectivament el desenvolupament òptim dels processos educatius”.*

(Revista d'Innovació i Recerca en Educació, num1 UB 2008)

Recursos necessaris i pressupost

A mode orientatiu:

Autobús sortida Roda de Ter.....	160 euros
Tela blanca cotó saquets d'olor	65 euros
Cera per fondre.....	50 euros
Esqueixos plantes aromàtiques.....	130 euros
Motlles	15 euros
Pots de vidre.....	35 euros
Pals de pintxo.....	12 euros

TOTAL: 467 EUROS

Avaluació

INDICADORS D'AVALUACIÓ APS EL PERFUM DE LES EMOCIONS

Avaluació del grup i de cada alumne

APRENTATGE	<ul style="list-style-type: none">. Idoneïtat dels continguts acadèmics de fets, procediments i valors.- Competències per a la vida desenvolupades.- Grau d'adquisició de coneixements i competències.- Integració i desenvolupament de les habilitats en altres moments del projecte.
SERVEI	<ul style="list-style-type: none">- Idoneïtat del servei proposat.- Capacitat creativa en el disseny de les tasques.- Correcció i idoneïtat en l'execució de les tasques.- Capacitat de resoldre problemes.- Grau de satisfacció de les persones que reben el servei.- Grau de satisfacció de la realització del servei per part dels alumnes.
PARTICIPACIÓ	<ul style="list-style-type: none">- Participació en l'anàlisi de necessitats i disseny del projecte.- Compromís en la realització de les tasques d'aprenentatge i servei.- Actituds i motivacions individuals i de grup.- Grau de satisfacció individual i col·lectiva del paper dels alumnes als diferents moments del projecte.- Desenvolupament del compromís cívic i comunitari.
REFLEXIÓ	<ul style="list-style-type: none">- Consciència de la problemàtica i les necessitats que vol treballar el grup.- Capacitat d'anàlisi i comprensió de la complexitat de la realitat.- Consciència de l'impacte personal que provoca participar al projecte d'ApS.- Consciència del desenvolupament personal: autoestima, autoconeixement, compromís, etc.- Consciència del desenvolupament social: treball en equip, cooperació...

Avaluació del treball en xarxa amb les entitats

COORDINACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Grau de relació i obertura entre les entitats que participen al projecte. - Grau de coneixement i entesa entre les diferents cultures institucionals. - Capacitat de treball en equip entre entitats diferents. - Capacitat d'introduir canvis i millores en les tasques durant la pròpia pràctica.
TREBALL CONJUNT	<ul style="list-style-type: none"> - Grau de participació de les entitats en el disseny de les tasques de servei i aprenentatge. - Capacitat d'escoltar la veu de les persones o entitats que reben el servei. - Capacitat d'adaptació als canvis i proposar millores durant l'execució del projecte. - Consciència de la importància de la participació dels alumnes. - Capacitat d'obrir-se a la comunitat i altres entitats amb les que col·laborar. - Grau de satisfacció de les entitats que participen al projecte. - Capacitat de mantenir i/o ampliar les relacions institucionals de cara al futur.

Avaluació de l'experiència com a projecte d'ApS

PLANIFICACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Grau de planificació del projecte. - Capacitat de previsió durant la planificació. - Capacitat de donar protagonisme als joves. - Capacitat de dissenyar una temporalització realista. - Capacitat de creativitat en el disseny de tasques proposades
POSADA EN MARXA	<ul style="list-style-type: none"> - Adequació de les tasques proposades als objectius plantejats. - Idoneïtat de les tasques proposades a l'evolució del projecte. - Capacitat d'adaptació als canvis. - Grau de satisfacció amb les diferents metodologies en les tasques d'aprenentatge i servei. - Capacitat de treball en equip. - Capacitat de relació amb les famílies.
FUTUR DEL PROJECTE	<ul style="list-style-type: none"> - Possibilitats de reproduir el projecte en el futur. - Sostenibilitat econòmica del projecte. - Satisfacció real de les necessitats.
INTENCIONALITAT DEL PROJECTE	<ul style="list-style-type: none"> - Capacitat de portar a terme un projecte complex en col·laboració amb altres. - Capacitat d'adaptació personal i capacitat per solucionar reptes i dificultats. - Consciència dels aprenentatges al llarg del procés. - Motivació i grau de compromís en l'execució del projecte. - Grau de satisfacció personal al llarg del procés. - Gaudiment personal i professional amb el projecte.

Extracte de Josep Palos i Josep Maria Puig, *¿Cómo realizar un proyecto de aprendizaje-servicio?*. Editorial Graó (2015).

EINES D'AVALUACIÓ APS EL PERFUM DE LES EMOCIONS

- Rúbriques d'avaluació
- Portafolis
- Carpets d'aprenentatge
- Control de puntualitat i assistència
- Mapes mentals i pensament visual
- Diari del Servei
- Narració de textos
- Enquestes
- Blogs
- Rutines de pensament